
FRUKT - OG GRØNTSTATISTIKK 2021

**Aktuell
statistikk
og innsikt om
frukt, bær,
grønnsaker
og poteter
i Norge**

Forbruk av frukt/bær og grønnsaker

Volum av frukt/bær og grønnsaker inn til grossist

Salg i verdi i norsk dagligvare

ØFG

MARS 2022

OPPLYSNINGSKONTORET
FOR FRUKT OG GRØNT

Fakta om Frukt- og grøntstatistikk 2021	2
Målemetoder og undersøkelser	3
Utviklingen i det norske frukt- og grøntmarkedet 2021	4
Bunnen er nådd	5
5 a day Europe	7
Andel norsk i forhold til import	10
Volumtall siste 5 år	11
Nøtter og tørket frukt	13
Topp 40 importland	13
Verditall dagligvare	14
Om den norske produksjonssesongen 2021	21

Frukt- og grøntstatistikk 2021 viser utviklingen i omsetningen av **frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter i Norge**. Her inkluderes norskproduserte varer som videreselges til dagligvare og storhusholdning, og all import av frisk frukt, bær og grønnsaker. For poteter inkluderes kun import som er beregnet for videresalg til dagligvare og storhusholdning (ikke industri). Det er også beregnet hva dette utgjør i volum pr. capita*.

På sikt er intensjonen å forbedre statistikken. Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) er derfor i gang med et forprosjekt hvor målet er å få enda mer presise volumtall og inkludere all omsetning, ikke bare de friske produktene.

BEGRENSNINGER I FRUKT- OG GRØNTSTATISTIKK 2021

Fordi markedet endrer seg og grensen mellom ferskvare og industri er i bevegelse, er det enkelte tall som kan være noe misvisende i forhold til faktisk forbruk. Det er størst usikkerhet knyttet til delen som er produsert i Norge. Det har vært en økning i ny industri (precut-industrien) med mer tilrettelagte produkter for forbrukeren. Det kan være sousvide poteter, ferdig kålrotstappe, ferdigvaskede salatprodukter, etc. Dette er en kategori i vekst, og de norskproduserte varene som går inn i denne industrien er ikke med i tallene. Volum til annen type industri (fryste, hermetiske produkter og juice) er heller ikke med i tallene.

De norske tallene baserer seg på innrapporteringer fra grossister som leverer til dagligvare og storhusholdning, men omsetning fra enkelte mindre grossister fanges ikke opp i dette innrapporteringssystemet. I tillegg finnes det omsetning helt utenom grossistledet. Det kan være produsenter som på enkelte kulturer leverer direkte til detaljistledet og direkte salg fra produsent til forbruker, som gårdsutsalg, Bondens marked og REKO-ringer. Det er lagt inn en oppjusteringsfaktor i volumtallene for å ta høyde for at noe av omsetningen til dagligvare og direkte salg fra produsent til forbruker ikke rapporteres inn. Denne faktoren tar ikke hensyn til omsetning som ikke blir rapportert fra enkelte aktører innen storhusholdning/horeca-markedet.

Tidligere har vi kalt denne rapporten for Totaloversikten. Vi har nå endret navn på rapporten da den ikke inneholder en total over hva som blir omsatt, jfr. omtalen over om begrensninger i Frukt- og grøntstatistikk 2021

Frukt- og grøntstatistikk 2021 har også en verdioversikt av dagligvareomsetningen ut fra butikk.

Frukt- og grøntstatistikk 2021 har benyttet Landbruksdirektoratet som kilde for de norske volumtallene, bortsett fra tomater hvor Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS) er kilde. SSB er kilde for de importerte volumtall.

Langhus, 29. mars 2022

OPPLYSNINGSKONTORET FOR FRUKT OG GRØNT

Guttorm Rebnes
Direktør

Tore Angelsen
Analysesjef/prosjektleder

Som basis for beregningen av Frukt- og grøntstatistikk er det benyttet tonnasje inn til grossist.

Hjemmedyrking er ikke tatt med i beregningsgrunnlaget.

Det er heller ikke gjort korrigeringer for handel utenom de offisielle kanalene, ei heller er det gjort justeringer for svinn. Veksts sesongene går generelt i toårs syklus. Det vil si, er det en god veksts sesong

et år, så vil det typisk gå to år før det kan forventes at det kommer en tilsvarende sesong. Det er viktig å ha dette klart for seg når man leser Frukt- og grøntstatistikk.

Man kan lett få et feilaktig inntrykk av vekst eller tilbakegang for enkeltprodukter om man kun ser på bevegelser fra et år til det neste.

Statistikken fra Nielsen Norge AS er basert på

hva som i kroner faktisk blir registrert på kassa-apparatene i dagligvarebutikkene inkl. 15 % mva. Med andre ord, det forbrukeren kjøper av frukt, bær, grønnsaker og poteter.

Generell kildeinformasjon

Kilde import: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Kilde norsk produksjon basert på tonnasje inn til grossist: Landbruksdirektoratet (Ldir).

* Det beregnede capita-forbruket tar ikke hensyn til svinn fra grossistledet til forbruker.

MÅLEMETODER OG UNDERSØKELSER OM FORBRUK AV FRUKT OG GRØNT

Det er flere oversikter over omsetning og forbruk av frukt, bær og grønnsaker i Norge, og de bruker ulike metoder for å innhente dataene. Vi vil her kort beskrive noen aspekter ved disse oversiktene.

FRUKT- OG GRØNTSTATISTIKK 2021

Tallene i **Frukt- og grønt statistikk 2021**, har to målepunkter for volum:

1. Måling av hva forbrukere i Norge spiser av frukt, bær og grønnsaker. Dette er basert på en markedsundersøkelse av et representativt utvalg med 3000 respondenter av Norges befolkning fra 18 år. Dette baserer seg på en selvrappotering av hva forbrukerne mener de vanligvis inntar av frukt/bær, grønnsaker/salat, samt kjøpt juice og smoothie. Usikkerheten her er først og fremst knyttet til forbrukernes evne til selv å rapportere sitt forbruk. Les mer om og se tall fra denne undersøkelsen sidene 5 til 8.

2. Måling av volum av frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter inn til grossist. Les mer om forutsetninger og usikkerheten i tallene på side 2 «om Frukt- og grønt statistikk – 2021». I forhold til forbrukers endelige forbruk av frukt og grønnsaker, vil denne oversikten ikke ta hensyn til svinn mellom grossistleddet og forbruker. Se tall fra sidene 9 til 12.

NORKOST 3

Norkost 3 er en landsomfattende kostholdsundersøkelse blant menn og kvinner i alderen 18 til 70 år gjennomført av avdeling for ernæringsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Undersøkelsen ble foretatt på telefon to ganger, med fire ukers mellomrom, der deltakerne

oppgav hva de hadde spist det siste døgnet. Noe av utfordringen med Norkost 3 er at den gjennomføres sjeldent; siste gang var i 2011.

UTVIKLINGEN I NORSK KOSTHOLD – MATFORSYNINGSTATISTIKK

Matforsyningsstatistikken, som er utarbeidet av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) for Helsedirektoratet, baserer seg på frukt, bær og grønnsaker fremkommet fra produsert areal og nettoimport av frukt og grønnsaker. På samme måte som Frukt- og grøntstatistikk fanger ikke denne oversikten opp svinn frem til endelig forbruk, men oversikten har sin styrke i å se utviklingen over tid.

UTVIKLINGEN I DET NORSKE FRUKT – OG GRØNTMARKEDET 2021

TEGN TIL ØKNING

Etter en nedgang i forbruket av frukt og grønt fra 2019 til 2020 er det tegn til økning i frukt- og grøntforbruket i Norge. En landsrepresentativ undersøkelse i september 2021, gjennomført av Kantar for Opplysningskontoret for frukt og grønt, indikerer at bunnen er nådd og at forbruket er på vei opp.

Svingningene i forbruket er stekt påvirket av koronapandemien som inntraff i mars 2020. Store endringer har skjedd i forbrukervaner og handlemønstre. Dagligvaremarkedet har vokst betydelig i perioden etter mars 2020, samtidig som storhusholdningsmarkedet er blitt redusert som følge av stengte kantiner, restauranter og hoteller. Endringene har påvirket både salgsvolum og omsetningsverdi.

STABILT SISTE 10 ÅR

I det store bildet har markedet i volum for frukt og grønt til dagligvare og storhusholdning vært relativt stabilt de siste 10 årene. På friske grønnsaker er den gjennomsnittlige årlige økning siste 10 år på 1,5 %, men omregnet til et gjennomsnitt per innbygger (per capita) er den på kun 0,6 %. Frisk frukt har hatt en marginal økning på 0,4 %, men her blir det en nedgang på minus 0,5 % med en beregning per capita. Bær har en liknende utvikling som frukt, mens

poteter har en marginal nedgang på 1,3 % i gjennomsnitt over de siste ti årene. Samlet for alle kategoriene er det en gjennomsnittlig økning på 0,5 % siste 10 år, men beregnet per capita blir det en nedgang på minus 0,5 %.

For kulturer med relativt stort volum viser agurk og gulrot styrke ved gjennomsnittlige økninger siste ti år på henholdsvis 2,6 % og 1,4 %. I tillegg har disse to kulturrene hatt sterke økninger i norskandel og er nå på 74 % på agurk og 95 % på gulrot (se flere detaljer sidene 9 til 11).

REDUKSJON I VERDI I DAGLIGVARE-HANDELEN MED OVER EN MILLIARD KRONER PÅ FRUKT OG GRØNT

Det ble en stor verdireduksjon på frukt, bær, grønnsaker og poteter i dagligvarehandelen fra 2020 til 2021. Verdien i henhold til NielsenIQ var på noe over 23 milliarder kroner i 2020 og ble redusert til noe i underkant av 22 milliarder kroner i 2021, noe som innebar en reduksjon på 5 %. Dette må imidlertid ses i sammenheng med at 2020 var et rekordår i verdi og at 2021 ble året med nest størst verdiomsetning av frukt og grønt i norsk dagligvare noensinne. Endringene både i 2020 og i 2021 ble sterkt påvirket av korona. Mindre grensehandel som følge av pandemien og at vi har feriert mer i Norge har spilt

inn. Det samme har hjemmekontor og mindre bruk av kantine, hotell og restaurant.

Andelen frukt og grønt (inkl. poteter) har imidlertid blitt noe redusert i dagligvare i perioden, fra 11,3 % i 2019, 11 % i 2020 til 10,5 % i 2021. Det indikerer at frukt og grønt er mer utsatt enn andre varer for at vi dreier forbruket fra ulike storhusholdninger til hjemmesituasjon. Forhåpentligvis vil verdiandelen med frukt og grønt ta seg opp igjen i dagligvare fra 2022 da en forventer at pandemien vil være på retur og at forbrukerne vil være i en mer normal situasjon.

MATSVINN PÅVIRKER OGSÅ FORBRUKET I FORHOLD TIL VOLUM

Norsus har gjennomført undersøkelser på matsvinn over flere år, og i henhold til rapport presentert i 2020 er matsvinnet totalt (alle produktkategorier) blitt redusert i flere ledd i årene 2017 til 2019. Matindustrien, grossister og dagligvarehandel har bidratt til reduksjon i matsvinn, slik at matsvinnet i disse leddene ble redusert fra 180.528 tonn i 2017 til 161.061 tonn i 2019. Norsus sine forbrukerundersøkelser viser at ca. 10 % av det totale matsvinnet er frukt og grønnsaker. De to viktigste årsaker til matsvinn er at en glemmer mat i kjøleskapet og at holdbarhetsdatoen blir passert.

Foto: Getty/images.com

BUNNEN ER NÅDD OG FORBRUKET KAN VÆRE PÅ VEI OPP

En landsrepresentativ undersøkelse i september 2021, gjennomført av Kantar for Opplysningskontoret for frukt og grønt, indikerer at bunnen er nådd og at forbruket er på vei opp.

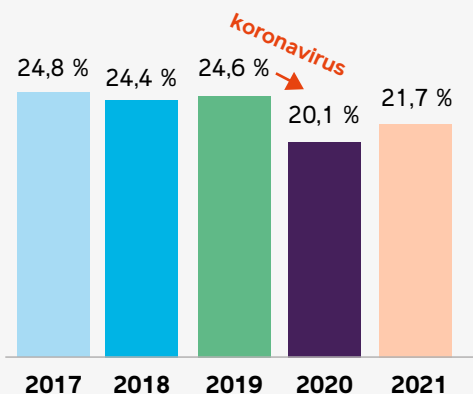
Undersøkelsen er blitt gjennomført i flere europeiske land i september hvert år siden 2017. Frem til 2019 var forbruket i Norge stabilt, men falt drastisk fra 2019 til 2020 som følge av koronapandemien. Tallene for september 2021 viser imidlertid at den negative utviklingen er i ferd med å flate ut og er på vei opp. Høsten 2021 var mange tilbake på kontoret og det ble økt bruk av kantiner, samtidig som det ble flere besøk til restauranter og andre spisesteder. Dette ser ut til å ha bidratt positivt på forbruket.

Før koronaviruset traff oss, var det 1 av 4 personer i Norge over 18 år som spiste 5 om dagen, mens det ble redusert til 1 av 5 personer etter en periode med viruset. Det gjennomsnittlige forbruket var på 3,4 porsjoner i 2019 og det ble redusert til 3,1 porsjoner i 2020. Siste undersøkelse i 2021 viser indikasjon på bedring, med et gjennomsnitt på 3,2 porsjoner (ikke signifikant økning fra 2020 til 2021). Når det gjelder andelen nordmenn som vanligvis spiser anbefalt mengde frukt, bær og grønnsaker, som er «5 om dagen», ble den på 22 % i 2021. Kvinner

er betydelig bedre enn menn, og det er dobbelt så mange kvinner som menn (28 % vs. 14 %) som spiser den anbefalte mengde med frukt og grønt. Kvinner har hatt en økning i forbruk av frukt og grønt fra september 2020 til september 2021, mens forbruket til menn er uforandret.

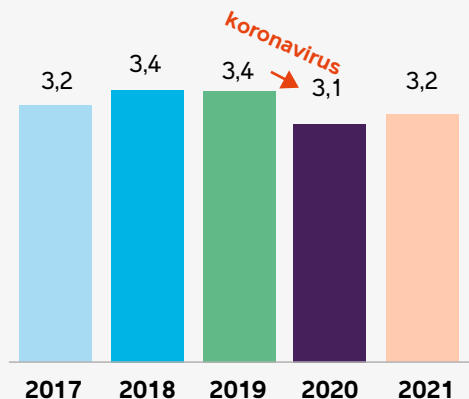
UTVIKLING 2017-2021

Gjennomsnittlig daglig forbruk av frukt/bær og grønnsaker i Norge (spiser vanligvis)

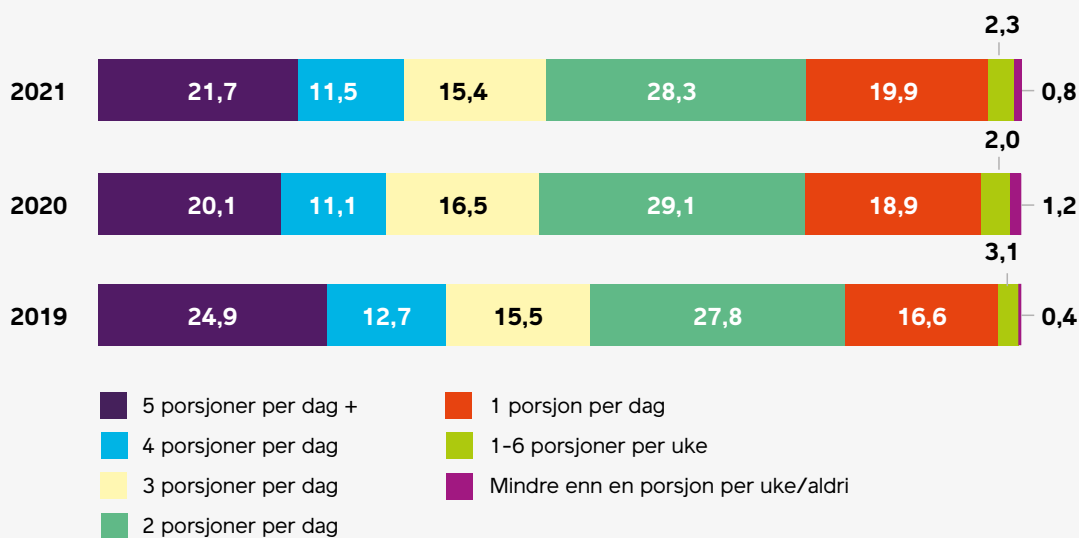
Signifikant nedgang fra 2019 til 2021. Forbruket går noe opp fra 2020 til 2021 (ikke signifikant). Dette kan indikere at forbruket er på vei til å normalisere seg etter koronapandemien

Andelen som spiser minst 5 porsjoner frukt/bær eller grønnsaker per dag (spiser vanligvis)

Signifikant nedgang fra 2019 til 2021, 1 prosentnivå. Forbruket går noe opp fra 2020 til 2021 (ikke signifikant). Dette kan indikere at forbruket er på vei til å normalisere seg etter koronapandemien.

TOTALT KONSUM AV FRUKT/BÆR OG GRØNT (VANLIGVIS SPISER/DRIKKER)

OM - 5 A DAY EUROPE UNDERSØKELSEN

En landsrepresentativ forbruksundersøkelse som blir gjentatt årlig. Undersøkelsen har nøyaktig lik metode, tidsperiode for feltarbeid, like spørsmål og likt spørsmålsoppsett for respondentene. Dette gjelder for spørsmålene om hva forbrukerne vanligvis spiser av frukt og grønnsaker i alle landene hvor undersøkelsen blir gjennomført og for alle årene fra 2017 til 2020. I 2020 ble undersøkelsen gjennomført i landene: Norge, Sverige, Danmark, Finland, Storbritannia, Spania, Frankrike, Tyskland, Italia og Nederland.

Innsamlingsmetoden gjennomføres med spørsmål og svar på Internett, enten PC, nettbrett eller mobil. Feltarbeidet har blitt gjennomført alle år i september med nasjonale representative utvalg i hvert land med 1000 intervjuer hvor respondentene er 18 år og eldre (3000 intervjuer i Norge). Resultatene har blitt vektet etter alder, kjønn og utdanning i henhold til nasjonal statistikk.

DEFINISJON AV «EN PORSJON» SOM BRUKES I UNDERSØKELSEN

FRUKT OG BÆR: En porsjon frukt eller bær er omtrent en håndfull. Det kan f.eks. være en mellomstor frukt som eple, banan eller pære eller en del av en større frukt som melon, ananas eller mango. Det kan også være en håndfull mindre frukt som druer, plommer og kiwi eller en håndfull bær. Vi tenker på frukt og bær i alle formater; frisk, fryst, hermetisk, i hjemmelaget smoothie, e.l.

GRØNNSAKER OG SALAT: En porsjon er omtrent en håndfull grønnsaker og salat. En porsjon kan for eksempel være en stor tomat, syv cherry-tomater, en gulrot, en håndfull brokkoli eller en liten bolle med salat. Vi tenker på grønnsaker i alle formater; fersk, fryst, hermetisk, kokt, stekt, i hjemmelaget smoothie, e.l.

JUICE (IKKE NEKTAR): Et glass juice er ca. 2 dl. Med juice tenker vi på ren frukt - og/eller grønnsaksjuice. Ikke nektar, eller andre ikke rene juice-produkter. En porsjon er definert som 1 dl / ½ glass juice.

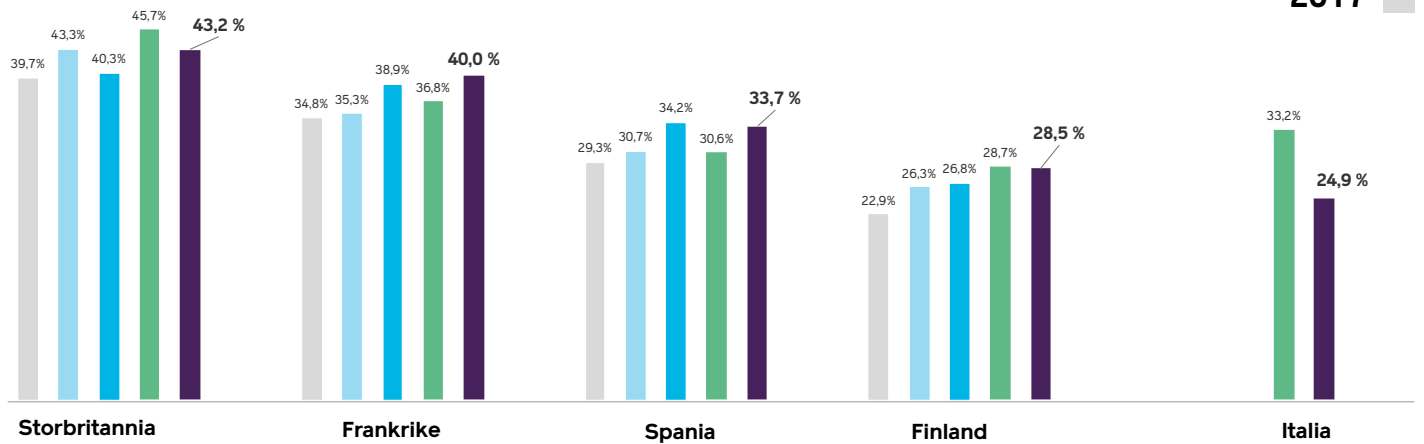
SMOOTHIE (KJØPT, IKKE HJEMMELAGET): Et glass smoothie er ca. 2 dl. Her tenker vi på alle typer kjøpt smoothie av frukt og/eller grønnsaker. En porsjon er definert som 1 dl / ½ glass smoothie.

I beregningen av porsjoner kan juice og smoothie (kjøpt, ikke hjemmelaget) maksimalt utgjøre 1 porsjon per dag.

Andelen av befolkningen som spiser minst 5 porsjoner om dagen har økt fra 2017 til 2021 i Storbritannia, Frankrike, Spania og Finland *

Utvikling 2017-2021: Andel som spiser minst 5 om dagen, fem på topp

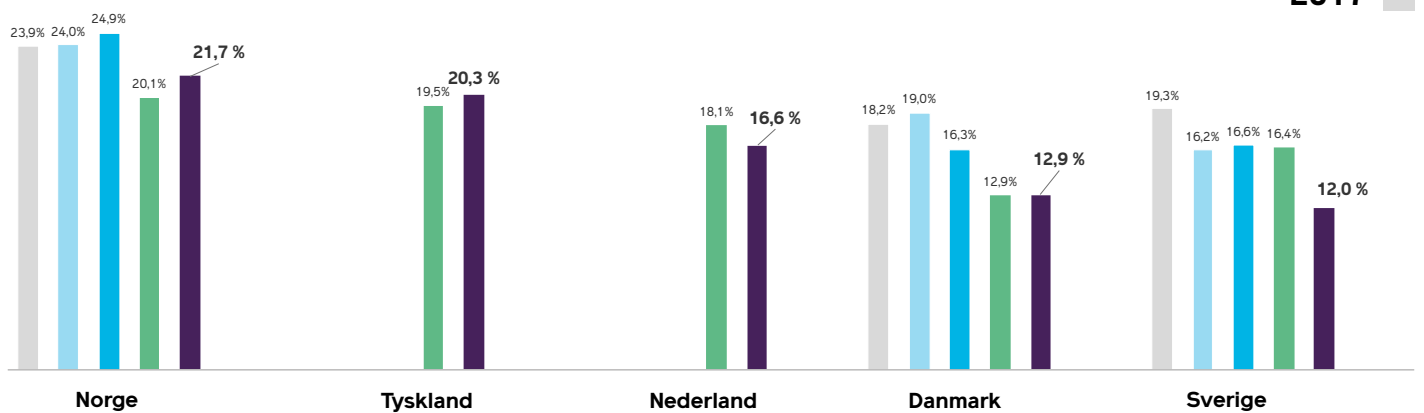
* Signifikant økning, 5 % - nivå

Andelen av befolkningen som spiser minst 5 porsjoner om dagen er redusert fra 2017 til 2021 i Danmark og Sverige *

Utvikling 2017-2021: Andel som spiser minst 5 om dagen, fem etter de på topp

* Signifikant nedgang 1 % - nivå

FLERE LAND MED ØKNING I FORBRUKET FRA 2017 TIL 2021

Av landene som er med i undersøkelsen er det flere land som har hatt økning i forbruket av frukt og grønt i perioden fra 2017 til 2021. Det gjelder Storbritannia, Frankrike, Spania og Finland.

I Sverige og Danmark har det vært en reduksjon i andelen som spiser 5 om dagen i perioden 2017 til 2021. mens Norge har hatt en mindre nedgang enn nabolandene.

Finland har hatt et sterkt fokus på budskapet «produsert i Finland» de senere årene, med det finske flagget som en stor del av merkeidentiteten. I perioden med koronapandemien har dette med markedsføring av kortreist og lokalprodusert mat hatt en positiv påvirkning på forbruket av frukt og grønt i Finland.

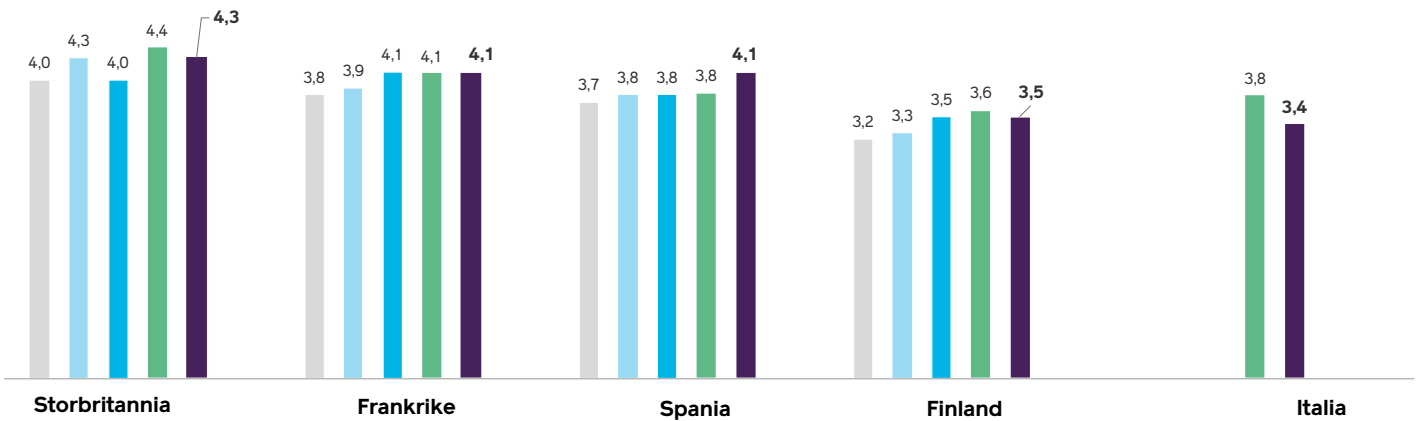
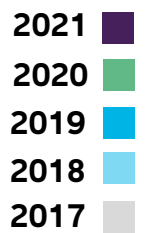
I Storbritannia har de i flere år hatt en betydelig innsats for å øke tilgjengelighet og utvide sortimentet av bearbei-

det/oppkuttet frukt og grønt i de store kjedene. Det har også vært en betydelig innsats fra flere aktører samtidig, som helsemyndigheter og dagligvarehandelen. Et eksempel er kampanjen «Eat them to defeat them», rettet mot barnefamilier. Den viser grønnsaker som farlige vesener som må spises for å bli beseiret.

Det gjennomsnittlige forbruket av frukt og grønt har økt fra 2017 til 2021 i Storbritannia Frankrike, Spania og Finland *

Gjennomsnittlig antall porsjoner

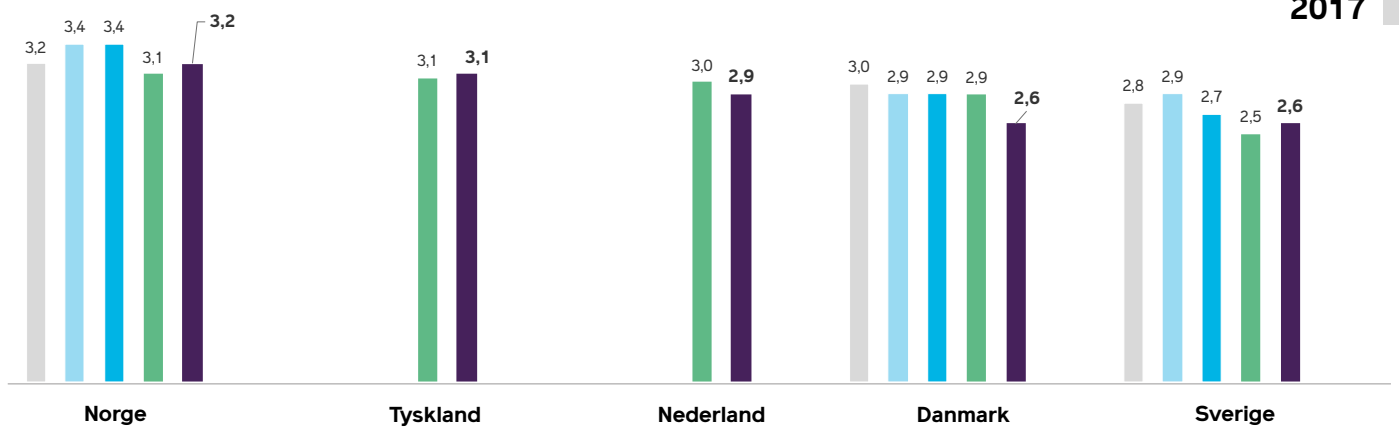
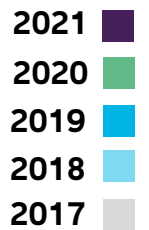
* Signifikant økning.

Det gjennomsnittlige forbruket av frukt og grønt er redusert fra 2017 til 2021 i Danmark *

Gjennomsnittlig antall porsjoner

* Signifikant nedgang

ANDEL NORSKE FRUKT, BÆR OG GRØNNSAKER I FORHOLD TIL IMPORT

Kilde: SSB/Ldir. Tall oppgitt i tonn

	2020			Prosent- andel norske varer 2020	2021			Prosent- andel norske varer 2021	Gjen- nom-snittlig årlig ending norske produkter fra 2012 til 2021 i %	Gjen- nom-snittlig årlig importerte produkter fra 2012 til 2021 i %	Endring i %-andel norske varer fra 2020 til 2021
	Norsk	Import	Total		Norsk	Import	Total				
GRØNNSAKER	2020	2020	2020		2021	2021	2021				
Gulrot	36 795	6 022	42 817	85,9 %	38 220	2 223	40 443	94,5 %	2,1 %	-14,1 %	8,6 %
Tomat *	13 255	23 423	36 678	36,1 %	12 720	24 113	36 833	34,5 %	0,6 %	0,4 %	-1,6 %
Løk	22 787	8 658	31 445	72,5 %	20 251	10 620	30 871	65,6 %	3,1 %	0,3 %	-6,9 %
Agurk	20 533	7 863	28 396	72,3 %	21 922	7 607	29 529	74,2 %	3,7 %	-1,0 %	1,9 %
Paprika	12	19 665	19 677	0,1 %	72	20 289	20 361	0,4 %	-17,2 %	2,5 %	0,3 %
Hodekål	10 964	2 122	13 086	83,8 %	11 058	1 413	12 471	88,7 %	-0,2 %	3,7 %	4,9 %
Brokkoli	3 428	8 166	11 594	29,6 %	3 375	8 338	11 713	28,8 %	0,3 %	1,2 %	-0,8 %
Kålrot	10 269	1 678	11 947	86,0 %	11 077	105	11 182	99,1 %	0,1 %	-24,2 %	13,1 %
Blomkål	4 730	5 515	10 245	46,2 %	4 184	5 194	9 378	44,6 %	-2,2 %	-1,1 %	-1,6 %
Sjampinjong og annen sopp	0	7 671	7 671			8 059	8 059			1,8 %	
Kinakål	1 524	2 066	3 590	42,5 %	1 681	2 241	3 922	42,9 %	-5,9 %	4,5 %	0,4 %
Søtpotet **	5	4 047	4 052	0,1 %		3 894	3 894			27,1 %	-0,1 %
Squash	323	2 900	3 223	10,0 %	666	3 080	3 746	17,8 %	8,4 %	4,2 %	7,8 %
Purre	1 739	1 885	3 624	48,0 %	1 642	1 618	3 260	50,4 %	-1,3 %	-1,5 %	2,4 %
Stilkselleri	999	1 664	2 663	37,5 %	1 018	1 724	2 742	37,1 %	4,1 %	3,5 %	-0,4 %
Selleri	1 768	699	2 467	71,7 %	1 840	514	2 354	78,2 %	4,4 %	-4,4 %	6,5 %
Vårløk	544	1 190	1 734	31,4 %	458	1 260	1 718	26,7 %	1,2 %	5,2 %	-4,7 %
Hvitløk		1 584	1 584			1 482	1 482			3,0 %	
Asparges	23	1 355	1 378	1,7 %	12	1 427	1 439	0,8 %	3,6 %	-3,3 %	-0,8 %
Rødkål	531	521	1 052	50,5 %	642	349	991	64,8 %	8,7 %	31,3 %	14,3 %
Rosenkål	579	184	763	75,9 %	649	152	801	81,0 %	3,2 %	0,9 %	5,1 %
Andre friske grønns.	5 228	12 740	17 968	29,1 %	5 892	15 072	20 964	28,1 %	16,4 %	6,2 %	-1,0 %
Isbergsalat, issalat	4 589	8 395	12 984	35,3 %	4 059	8 310	12 369	32,8 %	-4,8 %	-1,7 %	-2,5 %
Annen salat	4 184	2 922	7 106	58,9 %	4 811	3 749	8 560	56,2 %	-0,2 %	12,0 %	-2,7 %
Sum grønnsaker	144 810	132 935	277 745	52,1 %	146 249	132 833	279 082	52,4 %	1,6 %	1,0 %	0,3 %
POTETER ***	2020	2020	2020		2021	2021	2021				
Friske poteter	69060	27363	96423	71,6 %	73 738	24 276	98 014	75,2 %	1,9 %	-3,9 %	3,6 %
FRUKT	2020	2020	2020		2021	2021	2021				
Bananer		82 709	82 709			79 900	79 900			0,4 %	
Epler	5 768	43 996	49 764	11,6 %	9 141	40 874	50 015	18,3 %	4,8 %	-2,5 %	6,7 %
Appelsiner		33 159	33 159			34 769	34 769			3,3 %	
Klementiner/Mandariner		30 383	30 383			33 015	33 015			-0,8 %	
Meloner		31 983	31 983			32 545	32 545			1,6 %	
Druer		26 110	26 110			25 995	25 995			-0,7 %	
Avokado		14 832	14 832			15 493	15 493			9,1 %	
Pærer	379	13 193	13 572	2,8 %	451	13 779	14 230	3,2 %	11,0 %	-3,6 %	0,4 %
Sitroner/Lime		10 806	10 806			11 282	11 282			9,3 %	
Mango		7 926	7 926			8 981	8 981			7,8 %	
Fersken/Nektariner		8 358	8 358			7 687	7 687			-4,0 %	
Plommer	419	2 131	2 550	16,4 %	1 871	2 418	4 289	43,6 %	9,5 %	-6,0 %	27,2 %
Ananas		4 277	4 277			4 269	4 269			-4,7 %	
Kiwi		3 651	3 651			3 867	3 867			-3,3 %	
Kirsebær/Moreller	498	1 736	2 234	22,3 %	644	1 722	2 366	27,2 %	7,7 %	1,5 %	4,9 %
Grapefrukt		1 626	1 626			1 702	1 702			2,7 %	
Annen frisk frukt	172	6 187	6 359	2,7 %	121	6 666	6 787	1,8 %		1,9 %	-0,9 %
Sum frukt	7 236	323 063	330 299	2,2 %	12 228	324 964	337 192	3,6 %	5,9 %	0,3 %	1,4 %
BÆR	2020	2020	2020		2021	2021	2021				
Jordbær	3 571	7 004	10 575	33,8 %	4 225	8 657	12 882	32,8 %	-2,1 %	-0,9 %	-1,0 %
Blåbær og andre bær *		5 068	5 068			4 717	4 717			7,2 %	
Bringebær	842	1 296	2 138	39,4 %	747	1 224	1 971	37,9 %	-1,8 %	-0,3 %	-1,5 %
Sum Bær	4 413	13 368	17 781	24,8 %	4 972	14 598	19 570	25,4 %	-3,8 %	0,2 %	
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	225 519	496 729	722 248	31,2 %	237 187	496 671	733 858	32,3 %	1,5 %	0,2 %	1,1 %

* Tall fra GPS. ** Tall fra norsk produsent. *** Kun poteter som er beregnet på videresalg til dagligvare og storhusholdning (ikke industri).

Volumtall siste 5 år 2017-2021

MARKED I TONN FOR KOMMERSIELT SALG (NORSK OG IMPORT),
PÅ GROSSIST NIVÅ, AV FRISK(E) FRUKT, BÆR, GRØNNSAKER
OG POTETER I NORGE. Kilder: SSB/LDir/GPS for norske tomater.

Folketall (gjennomsnitt for året), kilde SSB	5 276 968			5 311 916			5 347 896		
	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total
GRØNNSAKER	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2019	2019	2019
Gulrot	35 952	5 069	41 021	31 627	8 199	39 826	33 864	7 284	41 148
Tomat *	12 619	23 631	36 250	12 486	24 872	37 358	12 416	24 540	36 956
Løk	21 483	7 259	28 742	20 842	9 662	30 504	14 490	18 775	33 265
Agurk	17 634	8 270	25 904	16 602	9 557	26 159	17 898	9 524	27 422
Paprika	102	18 993	19 095	91	19 539	19 630	63	19 936	19 999
Hodekål	10 130	1 196	11 326	9 500	1 488	10 988	9 471	2 337	11 808
Brokkoli	3 599	7 918	11 517	2 972	8 498	11 470	3 148	8 700	11 848
Kålrot	12 047	717	12 764	12 530	54	12 584	11 632	344	11 976
Blomkål	5 896	5 307	11 203	4 458	5 262	9 720	4 871	5 527	10 398
Sjampinjong og annen sopp		7 703	7 703		7 722	7 722		7 843	7 843
Kinakål	1 836	1 683	3 519	1 587	2 417	4 004	1 446	2 092	3 538
Søtpotet **	0	4 330	4 330	10	4 217	4 227	10	4 023	4 033
Squash	300	2 604	2 904	374	2 748	3 122	310	2 811	3 121
Purre	1 791	1 842	3 633	1 790	1 661	3 451	1 866	1 703	3 569
Stilkselleri	730	1 375	2 105	910	1 422	2 332	889	1 655	2 544
Selleri	2 086	817	2 903	2 053	702	2 755	2 200	436	2 636
Vårløk	452	991	1 443	551	979	1 530	551	1 000	1 551
Hvitløk		1 327	1 327		1 290	1 290		1 383	1 383
Asparges	26	1 534	1 560	17	1 360	1 377	22	1 343	1 365
Rødkål	304	230	534	376	318	694	485	396	881
Rosenkål	416	212	628	520	178	698	460	282	742
Andre friske grønns.	4 900	11 307	16 207	4 739	12 489	17 228	5 224	12 718	17 942
Isbergsalat, issalat	4 857	9 147	14 004	4 638	8 888	13 526	4 519	9 008	13 527
Annen salat	3 233	3 491	6 724	3 578	3 378	6 956	3 036	3 589	6 625
Sum grønnsaker	140 393	126 953	267 346	132 250	136 901	269 151	128 871	147 249	276 120
Endring fra foregående år	0,9 %	-3,8 %	-1,4 %	-5,8 %	7,8 %	0,7 %	-2,6 %	7,6 %	2,6 %
Kg. grønnsaker pr. cap. pr. år			50,66			50,67			51,63
FRUKT	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2019	2019	2019
Banener		86 403	86 403		84 510	84 510		82 892	82 892
Epler	6 909	46 693	53 602	7 375	43 740	51 115	8 144	44 656	52 800
Meloner		30 333	30 333		31 797	31 797		29 223	29 223
Appelsiner		35 112	35 112		32 506	32 506		31 925	31 925
Klementiner/Mandariner		31 494	31 494		29 570	29 570		30 058	30 058
Druer		25 400	25 400		26 109	26 109		25 751	25 751
Avokado		12 421	12 421		12 778	12 778		13 959	13 959
Pærer	159	17 422	17 581	454	17 141	17 595	325	15 774	16 099
Sitroner/Lime		10 278	10 278		10 380	10 380		10 356	10 356
Mango		7 011	7 011		7 522	7 522		7 415	7 415
Fersken/Nektariner		9 973	9 973		8 933	8 933		8 935	8 935
Plommer	1 763	3 808	5 571	1 558	3 184	4 742	2 245	2 638	4 883
Ananas		5 350	5 350		5 183	5 183		5 384	5 384
Kiwi		4 099	4 099		3 741	3 741		3 725	3 725
Kirsebær/Moreller	447	1 960	2 407	449	2 020	2 469	433	1 705	2 138
Grapefrukt	0	1 278	1 278		1 515	1 515		1 499	1 499
Annen frisk frukt	139	5 888	6 027	112	5 798	5 910	139	6 078	6 217
Sum frukt	9 417	334 923	344 340	9 948	326 427	336 375	11 286	321 973	333 259
Endring fra foregående år	-2,7 %	0,4 %	0,3 %	5,6 %	-2,5 %	-2,3 %	13,4 %	-1,4 %	-0,9 %
Kg. frukt pr. cap. pr. år			65,25			63,32			62,32
BÆR	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2019	2019	2019
Jordbær	5 184	9 651	14 835	4 707	10 347	15 054	5 961	9 116	15 077
Blåbær og andre bær *		5 177	5 177		4 600	4 600		4 717	4 717
Bringebær	1 413	1 345	2 758	850	1 289	2 139	1 232	1 579	2 811
Sum Bær	6 597	16 173	22 770	5 557	16 237	21 794	7 193	15 412	22 605
Endring fra foregående år	14,9 %	0,3 %	4,1 %	-15,8 %	0,4 %	-4,3 %	29,4 %	-5,1 %	3,7 %
Kg. bær pr. cap. pr. år			4,3			4,1			4,2
Sum frukt og bær	16 014	351 096	367 110	15 505	342 664	358 169	18 479	337 385	355 864
Sum frukt, grønnsaker og bær	156 407	478 049	634 456	147 755	479 564	627 320	147 350	484 634	631 984
Endring fra foregående år	1,2 %	-0,8 %	-0,3 %	-5,5 %	0,3 %	-1,1 %	-0,3 %	1,1 %	0,7 %
Kg. frukt/bær og grønnsaker pr. cap.			120,23			118,10			118,17
POTETER ***	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2019	2019	2019
Sum Poteter	71 369	31 630	102 999	58 972	31 369	89 623	63 214	26 752	89 966
Endring fra foregående år	7,7 %	-21,7 %	-3,4 %	-17,4 %	-0,8 %	-13,0 %	7,2 %	-14,7 %	0,4 %
Kg. Poteter pr. cap. pr. år			19,5			16,9			16,8
TOTAL	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2019	2019	2019
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	227 776	509 679	737 455	206 727	510 933	716 943	210 563	511 386	721 949
Endring fra foregående år	3,2 %	-2,4 %	-0,7 %	-9,2 %	0,2 %	-2,8 %	1,9 %	0,1 %	0,7 %
Kg. F&G+poteter pr. cap. pr år			139,7			135,0			135,0

* Tall fra GPS. ** Tall fra norsk produsent. *** Kun poteter som er beregnet på videresalg til dagligvare og storhusholdning (ikke industri).

Volumtall siste 5 år 2017–2021

MARKED I TONN FOR KOMMERSIELT SALG (NORSK OG IMPORT),
PÅ GROSSIST NIVÅ, AV FRISK(E) FRUKT, BÆR, GRØNNSAKER
OG POTETER I NORGE. Kilder: SSB/LDir/GPS for norske tomater.

Folketall (gjennomsnitt for året), kilde SSB	5 379 475			5 408 320			Endring i % 2020–2021	Gjennomsnittlig årlig endring pr. produkt fra 2012 til 2021 i %	Kg pr. capita pr. år i 2021
	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total			
GRØNNSAKER	2020	2020	2020	2021	2021	2021			
Gulrot	36 795	6 022	42 817	38 220	2 223	40 443	-5,5 %	1,4 %	7,5
Tomat *	13 255	23 423	36 678	12 720	24 113	36 833	0,4 %	0,5 %	6,8
Løk	22 787	8 658	31 445	20 251	10 620	30 871	-1,8 %	0,8 %	5,7
Agurk	20 533	7 863	28 396	21 922	7 607	29 529	4,0 %	2,6 %	5,5
Paprika	12	19 665	19 677	72	20 289	20 361	3,5 %	2,3 %	3,8
Hodekål	10 964	2 122	13 086	11 058	1 413	12 471	-4,7 %	0,2 %	2,3
Brokkoli	3 428	8 166	11 594	3 375	8 338	11 713	1,0 %	1,5 %	2,2
Kålrot	10 269	1 678	11 947	11 077	105	11 182	-6,4 %	-1,7 %	2,1
Blomkål	4 730	5 515	10 245	4 184	5 194	9 378	-8,5 %	-1,4 %	1,7
Sjampinjong og annen sopp		7 671	7 671		8 059	8 059	5,1 %	1,8 %	1,5
Kinakål	1 524	2 066	3 590	1 681	2 241	3 922	9,2 %	-1,8 %	0,7
Søtpotet **	5	4 047	4 052	0	3 894	3 894	-3,9 %	27,1 %	0,7
Squash	323	2 900	3 223	666	3 080	3 746	16,2 %	4,8 %	0,7
Purre	1 739	1 885	3 624	1 642	1 618	3 260	-10,0 %	-2,0 %	0,6
Stilkselleri	999	1 664	2 663	1 018	1 724	2 742	3,0 %	3,7 %	0,5
Selleri	1 768	699	2 467	1 840	514	2 354	-4,6 %	3,6 %	0,4
Vårløk	544	1 190	1 734	458	1 260	1 718	-0,9 %	7,0 %	0,3
Hvitløk		1 584	1 584		1 482	1 482	-6,4 %	3,0 %	0,3
Asparges	23	1 355	1 378	12	1 427	1 439	4,4 %	-3,3 %	0,3
Rødkål	531	521	1 052	642	349	991	-5,8 %	12,9 %	0,2
Rosenkål	579	184	763	649	152	801	5,0 %	1,5 %	0,1
Andre friske grønns.	5 228	12 740	17 968	5 892	15 072	20 964	16,7 %	8,9 %	3,9
Isbergsalat, issalat	4 589	8 395	12 984	4 059	8 310	12 369	-4,7 %	-2,4 %	2,3
Annen salat	4 184	2 922	7 106	4 811	3 749	8 560	20,5 %	5,5 %	1,6
Sum grønnsaker	144 810	132 935	277 745	146 249	132 833	279 082	0,5 %	1,5 %	51,6
Endring fra foregående år	12,4 %	-9,7 %	0,6 %	1,0 %	-0,1 %	0,5 %			
Kg. grønnsaker pr. cap. pr. år			51,63			51,60	0,0 %	0,5 %	
FRUKT	2020	2020	2020	2021	2021	2021			
Banener		82 709	82 709		79 900	79 900	-3,4 %	0,4 %	14,8
Epler	5 768	43 996	49 764	9 141	40 874	50 015	0,5 %	-1,5 %	9,2
Meloner		33 159	33 159		34 769	34 769	4,9 %	2,4 %	6,4
Appelsiner		30 383	30 383		33 015	33 015	8,7 %	-0,8 %	6,1
Klementiner/Mandariner		31 983	31 983		32 545	32 545	1,8 %	2,6 %	6,0
Druer		26 110	26 110		25 995	25 995	-0,4 %	-0,7 %	4,8
Avokado		14 832	14 832		15 493	15 493	4,5 %	9,1 %	2,9
Pærer	379	13 193	13 572	451	13 779	14 230	4,8 %	-3,4 %	2,6
Sitroner/Lime		10 806	10 806		11 282	11 282	4,4 %	9,3 %	2,1
Mango		7 926	7 926		8 981	8 981	13,3 %	7,8 %	1,7
Fersken/Nektariner		8 358	8 358		7 687	7 687	-8,0 %	-4,0 %	1,4
Plommer	419	2 131	2 550	1 871	2 418	4 289	68,2 %	-1,8 %	0,8
Ananas		4 277	4 277		4 269	4 269	-0,2 %	-4,7 %	0,8
Kiwi		3 651	3 651		3 867	3 867	5,9 %	-3,3 %	0,7
Kirsebær/Moreller	498	1 736	2 234	644	1 722	2 366	5,9 %	2,4 %	0,4
Grapefrukt		1 626	1 626		1 702	1 702	4,7 %	2,7 %	0,3
Annen frisk frukt	172	6 187	6 359	121	6 666	6 787	6,7 %	1,9 %	1,3
Sum frukt	7 236	323 063	330 299	12 228	324 964	337 192	2,1 %	0,4 %	62,3
Endring fra foregående år	-35,9 %	0,3 %	-0,9 %	69,0 %	0,6 %	2,1 %			
Kg. frukt pr. cap. pr. år			61,40			62,35	1,5 %	-0,6 %	
BÆR	2020	2020	2020	2021	2021	2021			
Jordbær	3 571	7 004	10 575	4 225	8 657	12 882	21,8 %	-0,8 %	2,4
Blåbær og andre bær *		5 068	5 068		4 717	4 717	-6,9 %	6,1 %	0,9
Bringebær	842	1 296	2 138	747	1 224	1 971	-7,8 %	-0,8 %	0,4
Sum Bær	4 413	13 368	17 781	4 972	14 598	19 570	10,1 %	0,5 %	3,6
Endring fra foregående år	-38,6 %	-13,3 %	-21,3 %	12,7 %	9,2 %	10,1 %			
Kg. bær pr. cap. pr. år			3,3			3,6	9,5 %	-0,5 %	
Sum frukt og bær	11 649	336 431	348 080	17 200	339 562	356 762	2,5 %	0,4 %	66,0
Sum frukt, grønnsaker og bær	156 459	469 366	625 825	163 449	472 395	635 844	1,6 %	0,9 %	117,6
Endring fra foregående år	6,2 %	-3,2 %	-1,0 %	4,5 %	0,6 %	1,6 %			
Kg. frukt/bær og grønnsaker pr. cap.			116,34			117,57	1,1 %	-0,1 %	
POTETER ***	2020	2020	2020	2021	2021	2021			
Sum Poteter	69060	27363	96423	73738	24276	98 014	1,7 %	-1,3 %	18,1
Endring fra foregående år	9,2 %	2,3 %	7,2 %	6,8 %	-11,3 %	1,7 %			
Kg. Poteter pr. cap. pr. år			17,9			18,1	1,1 %	-2,3 %	
TOTAL	2020	2020	2020	2021	2021	2021			
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	225 519	496 729	722 248	237 187	496 671	733 858	1,6 %	0,5 %	135,7
Endring fra foregående år	7,1 %	-2,9 %	0,4	5,2 %	0,0 %	1,6 %			
Kg. F&G+poteter pr. cap. pr. år			134,3			135,7	1,1 %	-0,5 %	

* Tall fra GPS. ** Tall fra norsk produsent. *** Kun poteter som er beregnet på videresalg til dagligvare og storkjøp (ikke industri).

NØTTER OG TØRKET FRUKT

Folketall (gjennomsnitt for året), kilde SSB:	5 276 968	5 311 916	5 347 896	5 379 475	5 408 320	Endring i % 2019-2020	Gjennomsnittlig årlig endring pr. produkt fra 2012 til 2021 i %	Kg pr. capita pr. år i 2021
	Total	Total	Total	Total	Total			
	2017	2018	2019	2020	2021			
Nøtter	8 291	8 741	8 984	8 942	8 919	-0,3 %	1,2 %	1,65
Tørket frukt, bær og blandinger med nøtter	1 942	1 589	1 976	1 923	2 049	6,6 %	-0,6 %	0,38
Rosiner	4 187	4 179	4 032	4 002	3 746	-6,4 %	-0,5 %	0,69
Totalt nøtter, tørket frukt, bær og rosiner	14 420	14 509	14 992	14 867	14 714	-1,0 %	-0,1 %	2,72
Endring fra fore- gående år	3,2 %	0,6 %	3,3 %	-0,8 %	-1,0 %			
Kg. nøtter, tørket frukt, bær og rosiner pr. cap. pr år	2,71	2,73	2,80	2,76	2,72	-1,6 %	-1,1 %	

Totalimport 2020 / 2021 frisk frukt og friske grønnsaker under kapitlene grønnsaker 07.01 - 07.09 og frukt 08.01 - 08.10 i den norske tolltariffen 40 land rangert etter verdi 2021

TOPP 40 IMPORTLAND

	2020 Mengde tonn	2020 Verdi (1 000 NOK)	2021 Mengde tonn	2021 Verdi (1 000 NOK)	Verdiendring fra 2020-2021	2021 Andel total mengde	2021 Andel total verdi
Spania	150 249	2 702 338	150 822	2 596 615	-3,9 %	29,6 %	27,7 %
Nederland	45 397	1 148 798	45 417	1 100 826	-4,2 %	8,9 %	11,7 %
Italia	39 567	669 041	37 959	665 157	-0,6 %	7,5 %	7,1 %
Sør-Afrika	20 711	512 572	23 425	534 060	4,2 %	4,6 %	5,7 %
Peru	12 446	483 313	13 385	496 599	2,7 %	2,6 %	5,3 %
Marokko	7 252	336 985	8 901	403 545	19,8 %	1,7 %	4,3 %
U S A	7 146	413 103	6 715	313 167	-24,2 %	1,3 %	3,3 %
Costa Rica	43 486	321 513	45 168	300 327	-6,6 %	8,9 %	3,2 %
Chile	8 992	282 311	9 585	258 733	-8,4 %	1,9 %	2,8 %
Tyrkia	8 851	240 589	9 596	249 557	3,7 %	1,9 %	2,7 %
Polen	14 848	263 962	13 549	230 850	-12,5 %	2,7 %	2,5 %
Ecuador	35 725	271 609	32 771	218 591	-19,5 %	6,4 %	2,3 %
Brasil	9 418	179 096	11 276	212 655	18,7 %	2,2 %	2,3 %
Israel	16 997	220 131	15 560	209 999	-4,6 %	3,1 %	2,2 %
Belgia	7 173	165 448	7 857	202 057	22,1 %	1,5 %	2,2 %
Colombia	5 059	116 864	4 494	147 430	26,2 %	0,9 %	1,6 %
Frankrike	12 410	136 708	10 006	119 590	-12,5 %	2,0 %	1,3 %
Portugal	2 826	127 688	2 307	114 287	-10,5 %	0,5 %	1,2 %
Vietnam	1 508	109 464	1 623	102 535	-6,3 %	0,3 %	1,1 %
Egypt	4 128	86 817	4 660	85 308	-1,7 %	0,9 %	0,9 %
Danmark	27 253	91 147	20 155	83 135	-8,8 %	4,0 %	0,9 %
Thailand	783	59 487	1 071	82 288	38,3 %	0,2 %	0,9 %
New Zealand	6 236	113 527	3 900	81 407	-28,3 %	0,8 %	0,9 %
Kina	2 503	64 261	2 370	55 721	-13,3 %	0,5 %	0,6 %
India	1 704	65 183	1 515	51 274	-21,3 %	0,3 %	0,5 %
Kenya	1 062	47 502	1 118	50 126	5,5 %	0,2 %	0,5 %
Mexico	1 609	62 836	973	47 253	-24,8 %	0,2 %	0,5 %
Argentina	3 378	48 463	3 821	45 827	-5,4 %	0,8 %	0,5 %
Tyskland	6 570	51 376	3 465	41 674	-18,9 %	0,7 %	0,4 %
Dominikanske Republ.	2 686	49 063	2 728	41 237	-16,0 %	0,5 %	0,4 %
Pakistan	751	31 928	930	34 908	9,3 %	0,2 %	0,4 %
Sverige	5 440	35 379	1 777	33 480	-5,4 %	0,3 %	0,4 %
Hellas	2 670	31 428	2 533	27 372	-12,9 %	0,5 %	0,3 %
Storbritannia	2 313	27 359	2 432	24 404	-10,8 %	0,5 %	0,3 %
Panama	3 569	23 673	3 617	23 066	-2,6 %	0,7 %	0,2 %
Guatemala	661	28 146	403	22 869	-18,7 %	0,1 %	0,2 %
Litauen	758	20 394	962	22 156	8,6 %	0,2 %	0,2 %
Mosambik	449	35 528	242	15 363	-56,8 %	0,0 %	0,2 %
Kambodsja	139	14 553	125	14 800	1,7 %	0,0 %	0,2 %
Russland	94	16 340	36	11 478	-29,8 %	0,0 %	0,1 %
Sum	524 817	9 705 923	509 249	9 371 726	-3,4 %	100,0 %	100,0 %

VERDITALL

FRUKT OG GRØNT MED REDUSERT OMSETNING I VERDI

Det ble en stor verdireduksjon på frukt, bær, grønnsaker og poteter i dagligvarehandelen fra 2020 til 2021. Verdien ble redusert med 5 %, men det må ses i sammenheng med at 2020 var et rekordår i verdi. Ved å se på utvikling over tid ble 2021 året med nest størst verdiomsetning av frukt og grønt i norsk dagligvare, og økningen fra 2019 til 2021 ble på 9 %. Totalt ble omsetningen i norsk dagligvare på nesten 22 milliarder kroner i 2021.

Endringene må ses i sammenheng med koronapandemien og nedstenging av Norge i 2020 og 2021. Mindre grenshandel som følge av pandemien og at vi har feriert mer i Norge har spilt inn. Det samme har hjemmekontor og mindre bruk av kantine, hotell og restaurant. I og med at verdien i dagligvare var spesielt stor i 2020 kan det se ut som om pandemien påvirket forholdene enda mer i 2020 enn i 2021.

Grønnsaker representerer noe over halvparten av verdien, og omsatte for ca. 11,5 milliarder kroner i 2021.

Frukt er nest største kategori med en omsetning på litt i overkant av 7 milliarder kroner. Det var poteter som fikk den største nedgang i verdi med 9,5 % til ca. 1,5 milliarder kroner, mens bær kom best ut. Bær fikk en reduksjonen på 1,7 % og omsatte for ca. 1,8 milliarder kroner i norsk dagligvare.

TOTAL GRØNNSAKER, FRUKT, BÆR OG POTETER

	Verdiandel	Salg i verdi (1000 NOK)			Endring i % fra 2020 til 2021	Endring i % fra 2019 til 2021
		2019	2020	2021		
Total grønnsaker, poteter, frukt og bær	100,0 %	20 107 625	23 039 453	21 929 295	-4,8	9,1
Grønnsaker eks poteter	52,6 %	10 210 051	11 976 265	11 534 781	-3,7	13,0
Poteter	6,7 %	1 438 612	1 628 196	1 473 913	-9,5	2,5
Frukt	32,7 %	6 748 630	7 643 832	7 160 561	-6,3	6,1
Bær	8,0 %	1 710 332	1 791 160	1 760 040	-1,7	2,9

TOMAT, AGURK OG EPLER MED STOR VEKST OVER TID

Utviklingen fra 2019 til 2021 viser at tomat, agurk og epler er blant kulturene med størst vekst i verdi. Tomater økte verdien med hele 21 % fra 2019 til 2021 og nærmer seg en omsetning på 2 milliarder kroner i verdi. Agurk og epler har en økning på henholdsvis 11 %

og 12 % i samme periode.

Økningen på disse produktene kan ha sammenheng med koronapandemien siden disse kulturene har alternativer som er innpakket og beskyttet med emballasje. Flere forbrukere har vært

skeptisk til løsvækt under koronapandemien, noe som har medført større preferanse for innpakket frukt/grønt. Fra 2019 har alle kategoriene hatt økning på innpakkede produkter (representert ved GTIN/EAN kodet) som tabeller/diagrammer på neste side viser.

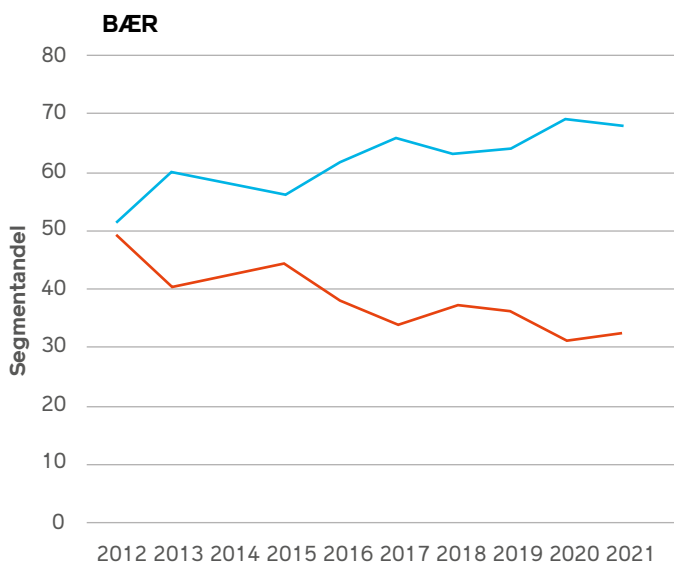
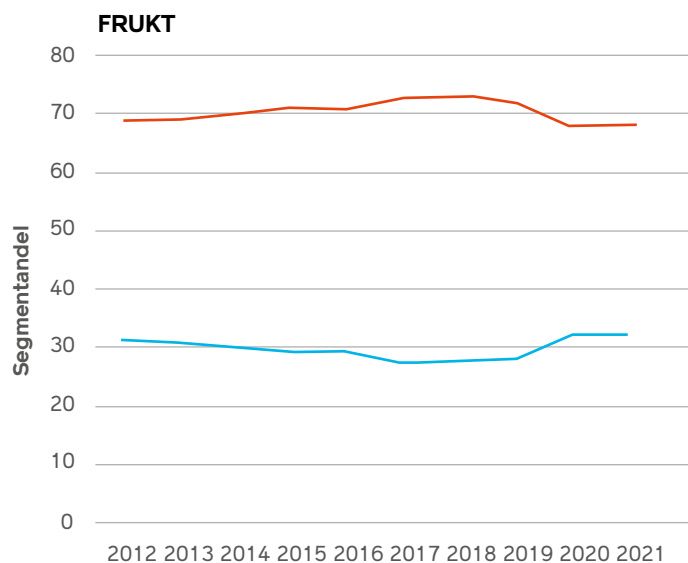
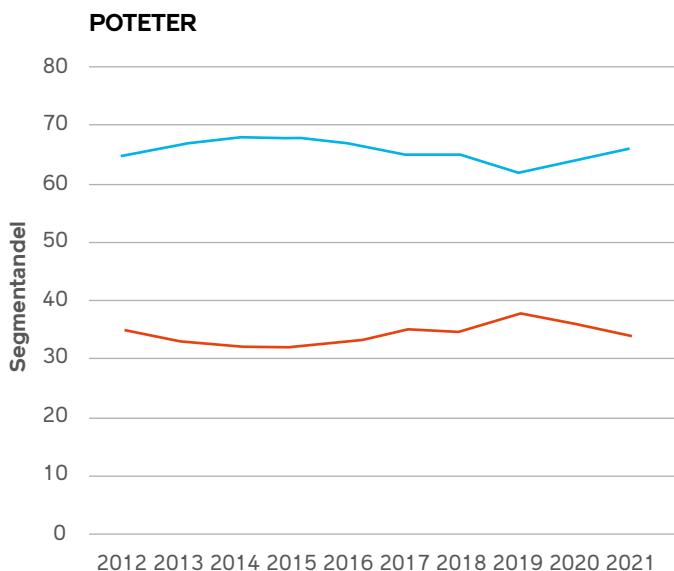
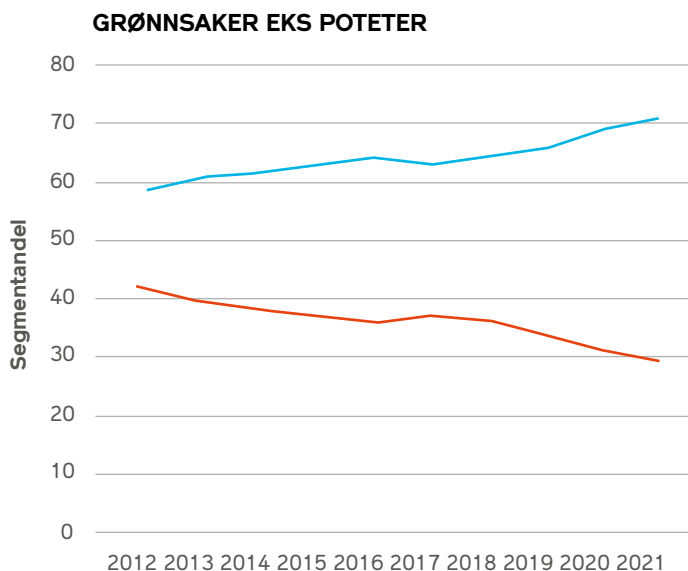
MERKEDE PRODUKTER

	Segmentandel av produktgruppe		PP-endring	Salg i verdi (1000 NOK)		Endring i % fra 2020 til 2021
	2020	2021		2020	2021	
Grønnsaker eks poteter GTIN/EAN kodet	68,9 %	71,4 %	2,6	8 247 545	8 238 058	-0,1 %
Grønnsaker eks poteter PLU kodet	31,1 %	28,6 %	-2,6	3 728 726	3 296 729	-11,6 %
Poteter GTIN/EAN kodet	63,9 %	66,3 %	2,4	1 040 605	977 424	-6,1 %
Poteter PLU kodet	36,1 %	33,7 %	-2,4	587 592	496 490	-15,5 %
Frukt GTIN/EAN kodet	32,1 %	32,3 %	0,2	2 450 644	2 312 252	-5,6 %
Frukt PLU kodet	67,9 %	67,7 %	-0,2	5 193 191	4 848 290	-6,6 %
Bær GTIN/EAN kodet	68,9 %	67,6 %	-1,3	1 233 223	1 189 139	-3,6 %
Bær PLU kodet	31,1 %	32,4 %	1,3	557 939	570 902	2,3 %

OM GTIN-MERKEDE PRODUKTER

GTIN-merkede produkter (tidligere EAN-kode) har en strekkode, er i standard pakning og kan leses maskinelt.

En del frukt og grønnsaker selges i løsvekt uten emballasje. Det kan for eksempel være ulike sorter epler. Disse har en PLU-kode som er linket mot butikkdataene og gir en korrekt pris til forbruker, samt oversikt over totalsalget i butikken.

— GTIN/EAN kodet — PLU kodet Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare. Helår

FRUKT OG BÆR

Disse tabellene viser verdiandel og salg pr. varegruppe, samt endringer fra 2018 til 2019. Tallene er inkl. 15 % mva, og er oppgitt i 1000 NOK.

Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare, Helår 2019.

	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)			Endring i % fra 2020 til 2021	Endring i % fra 2019 til 2021
		2019	2020	2021		
Frukt/bær	100,0	8 458 962	9 434 992	8 920 601	-5,5	5,5
Bløtfrukter	34,7	3 074 889	3 347 334	3 097 571	-7,5	0,7
Bær	19,7	1 710 332	1 791 160	1 760 040	-1,7	2,9
Sitrusfrukter	18,1	1 504 196	1 737 017	1 615 476	-7,0	7,4
Kjernefrukter	16,9	1 350 275	1 674 280	1 507 393	-10,0	11,6
Steinfrukter	9,6	748 161	799 309	855 385	7,0	14,3
Frukt øvrige	0,9	71 109	85 892	84 735	-1,3	19,2
Bløtfrukter	100,0	3 074 889	3 347 334	3 097 571	-7,5	0,7
Banan	41,0	1 438 312	1 401 093	1 270 975	-9,3	-11,6
Drue	35,9	1 067 624	1 200 665	1 111 118	-7,5	4,1
Melon	14,9	362 457	487 234	462 153	-5,1	27,5
Kiwi	5,2	124 663	161 387	159 657	-1,1	28,1
Ananas	1,4	39 686	48 925	44 578	-8,9	12,3
Bløtfrukter øvrige	1,6	42 147	48 029	49 091	2,2	16,5
Kjernefrukter	100,0	1 350 275	1 674 280	1 507 393	-10,0	11,6
Eple	82,3	1 111 426	1 398 375	1 240 020	-11,3	11,6
Pære	17,7	238 709	275 679	267 302	-3,0	12,0
Kjernefrukter øvrige	0,0	141	226	71	-68,7	-49,6
Sitrusfrukter	100,0	1 504 196	1 737 017	1 615 476	-7,0	7,4
Klementin	46,1	682 669	754 892	744 478	-1,4	9,1
Appelsin	33,7	532 189	590 322	545 119	-7,7	2,4
Sitron	12,3	191 397	253 430	198 988	-21,5	4,0
Lime	5,9	72 425	103 696	94 926	-8,5	31,1
Grapefrukt	1,7	21 381	29 742	27 174	-8,6	27,1
Sitrusfrukter øvrige	0,3	4 135	4 934	4 790	-2,9	15,9

FRUKT OG BÆR

Disse tabellene viser verdiandel og salg pr. varegruppe, samt endringer fra 2018 til 2019. Tallene er inkl. 15 % mva, og er oppgitt i 1000 NOK.

Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare. Helår 2019.

	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)			Endring i % fra 2020 til 2021	Endring i % fra 2019 til 2021
		2019	2020	2021		
Bær	100,0	1 710 332	1 791 160	1 760 040	-1,7	2,9
Jordbær	48,2	798 293	808 010	847 729	4,9	6,2
Blåbær	32,8	558 373	632 001	576 934	-8,7	3,3
Bringebær	15,3	290 542	290 359	268 922	-7,4	-7,4
Bær øvrige	2,2	29 416	36 017	37 976	5,4	29,1
Bjørnebær	1,2	27 279	17 534	21 808	24,4	-20,1
Tyttebær	0,4	6 429	7 240	6 670	-7,9	3,7
Steinfrukter	100,0	748 161	799 309	855 385	7,0	14,3
Mango	30,0	215 258	255 900	256 248	0,1	19,0
Morell	23,7	174 396	181 033	202 782	12,0	16,3
Nektarin	19,7	152 676	189 100	168 136	-11,1	10,1
Plomme	17,3	131 621	100 141	147 841	47,6	12,3
Steinfrukter øvrige	6,6	51 855	53 417	56 697	6,1	9,3
Fersken	2,8	22 355	19 718	23 682	20,1	5,9
Frukt øvrige	100,0	71 109	85 892	84 735	-1,3	19,2
Frukt øvrige	51,9	33 393	44 308	43 969	-0,8	31,7
Granateple	25,5	24 605	25 488	21 645	-15,1	-12,0
Pasjonsfrukt	18,4	9 961	12 775	15 620	22,3	56,8
Pitahaya	2,6	1 777	1 833	2 178	18,9	22,6
Kokosnoett	1,5	1 359	1 016	1 242	22,3	-8,6
Mangostan	0,0	13	441	25	-94,3	98,6
Kaktusfiken	-	1	0	-	-100,0	-100,0

POTETER

	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2020 til 2021
		2020	2021	
Poteter	100,0	1 628 196	1 473 913	-9,5
Poteter øvrige	64,7	1 131 412	953 998	-15,7
Mandelpotet	12,1	175 760	178 594	1,6
Asterix potet	9,0	121 314	132 735	9,4
Beate potet	5,1	74 638	75 341	0,9
Bakepotet	3,3	34 945	48 067	37,5
Pimpernell potet	2,1	28 514	31 620	10,9
Folva potet	2,0	37 053	29 058	-21,6
Kerrs pink potet	1,6	22 817	23 462	2,8
Ringerikspotet	0,1	1 045	837	-19,9

* Poteter øvrige inneholder blant annet nypoteter, løsvektpoteter og importpoteter som ikke registreres ved scanning som Beate, Asterix, Pimpernell, Kerrs Pink, Laila, Folva, Ringerikspotet, Mandelpotet eller bakepotet.

GRØNNSAKER

Grønnsaker totalt, eks. poteter	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)			Endring i % fra 2020 til 2021	Endring i % fra 2019 til 2021
		2019	2020	2021		
Grønnsaker	100,0	10 210 051	11 976 265	11 534 781	-3,7	13,0
Grønnsaksfrukter	45,2	4 595 046	5 463 547	5 218 683	-4,5	13,6
Salat-og blad- grønnsaker	15,8	1 520 301	1 762 953	1 822 628	3,4	19,9
Rotvekster	11,3	1 258 726	1 429 344	1 300 001	-9,0	3,3
Løk-og purrevekster	10,0	1 024 964	1 194 454	1 149 972	-3,7	12,2
Kålvekster	8,9	922 618	1 113 803	1 021 804	-8,3	10,8
Urter friske	2,7	238 984	281 177	306 892	9,1	28,4
Sopp	2,6	221 071	300 251	297 569	-0,9	34,6
Stengelvekster	2,2	209 714	248 849	248 607	-0,1	18,5
Frø- og belgvekster	1,2	159 971	152 189	141 322	-7,1	-11,7
Grønnsaker øvrig	0,2	58 655	29 697	27 302	-8,1	-53,5
Grønnsaksfrukter	100,0	4 595 046	5 463 547	5 218 683	-4,5	13,6
Tomat	37,0	1 600 945	1 983 681	1 929 784	-2,7	20,5
Agurk	22,9	1 079 649	1 217 662	1 195 103	-1,9	10,7
Avocado	18,4	923 805	1 047 254	959 082	-8,4	3,8
Paprika	17,3	773 079	959 074	904 301	-5,7	17,0
Chili	1,8	85 541	99 950	94 706	-5,2	10,7
Squash	1,6	77 459	98 085	82 816	-15,6	6,9
Aubergine	0,6	25 098	34 016	30 334	-10,8	20,9
Grønnsaksfrukter øvrige	0,4	29 361	23 690	22 418	-5,4	-23,6
Artisjokk	0,0	109	135	140	3,6	27,8
Kålvekster	100,0	922 618	1 113 803	1 021 804	-8,3	10,8
Broccoli	33,3	326 389	398 766	340 607	-14,6	4,4
Blomkål	25,3	221 196	287 934	258 802	-10,1	17,0
Hodekål	14,5	124 985	144 090	148 566	3,1	18,9
Kålrot	13,5	136 981	153 821	138 265	-10,1	0,9
Kinakål	6,1	56 666	62 903	62 543	-0,6	10,4
Rosenkål	4,5	35 578	39 898	45 728	14,6	28,5
Kålvekster øvrige	2,7	20 824	26 393	27 294	3,4	31,1
Salat-og blad- grønnsaker	100,0	1 520 301	1 762 953	1 822 628	3,4	19,9
Isbergsalat	25,9	376 290	459 484	471 354	2,6	25,3
Crispi/vestfold	24,7	331 164	410 025	450 221	9,8	36,0
Salatblanding	11,7	167 683	226 365	213 154	-5,8	27,1
Rucculasalat	10,2	170 925	179 966	186 502	3,6	9,1
Salat-og bladgrønnsaker øvrige	9,9	184 361	179 734	179 637	-0,1	-2,6
Hjertesalat	8,2	120 498	136 180	149 270	9,6	23,9
Spinat	7,3	104 455	123 828	133 022	7,4	27,3
Romano	2,1	56 778	40 671	37 740	-7,2	-33,5
Lollosalat	0,1	2 743	1 693	1 015	-40,0	-63,0
Ekebladsalat	0,0	288	239	311	30,1	8,1
Friseé	0,0	629	349	237	-31,9	-62,3
Rapidsalat	0,0	4 444	4 378	130	-97,0	-97,1
Riviera	0,0	43	43	35	-16,9	-17,7

Disse tabellene viser verdiandel og salg pr. varegruppe, samt endringer fra 2020 til 2021.

Tallene er inkl. 15 % mva, og er oppgitt i 1000 NOK.

Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare, Helår 2020.

Grønnsaker totalt, eks. poteter	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)			Endring i % fra 2020 til 2021	Endring i % fra 2019 til 2021
		2019	2020	2021		
Løk-og purre- vekster	100,0	1 024 964	1 194 454	1 149 972	-3,7	12,2
Kepaløk gul	33,7	395 227	424 064	387 655	-8,6	-1,9
Kepaløk rød	21,5	195 301	241 057	247 091	2,5	26,5
Vårløk	15,9	149 310	184 964	182 354	-1,4	22,1
Hvitløk	13,9	128 736	163 406	159 964	-2,1	24,3
Purre	8,3	88 412	107 233	95 930	-10,5	8,5
Sjalottløk	6,3	62 817	68 892	72 118	4,7	14,8
Løk-og purre- vekster øvrige	0,4	5 161	4 838	4 860	0,5	-5,8
Rotvekster	100,0	1 258 726	1 429 344	1 300 001	-9,0	3,3
Gulrot	68,2	898 415	989 847	886 793	-10,4	-1,3
Sellerirot	7,9	89 590	105 468	103 068	-2,3	15,0
Søtpotet	6,6	89 633	103 939	85 543	-17,7	-4,6
Ingefærrot	3,9	39 463	61 224	50 306	-17,8	27,5
Persillerot	3,0	23 299	33 570	38 732	15,4	66,2
Reddik	3,0	26 853	34 590	38 675	11,8	44,0
Rotvekster øvrige	2,7	32 269	38 445	35 311	-8,2	9,4
Rødbeter	2,0	22 555	26 572	25 978	-2,2	15,2
Pastinakk	1,5	18 009	18 777	18 950	0,9	5,2
Neper	1,3	14 140	14 759	16 640	12,7	17,7
Frø- og belgvekster	100,0	159 971	152 189	141 322	-7,1	-11,7
Sukkererter	71,2	127 835	112 229	100 593	-10,4	-21,3
Spire	19,3	20 117	22 998	27 233	18,4	35,4
Bønner	8,3	8 591	9 841	11 741	19,3	36,7
Mais	0,0	3 422	7 119	1 753	-75,4	-48,8
Frø-og belgvekster øvrige	1,2	7	1	2	47,5	-72,8
Urter friske	100,0	238 984	281 177	306 892	9,1	28,4
Koriander	26,5	59 576	73 425	81 317	10,7	36,5
Basilikum	21,0	48 878	58 554	64 390	10,0	31,7
Kruspersille	11,8	32 069	33 675	36 323	7,9	13,3
Dill	11,4	27 272	32 224	34 924	8,4	28,1
Bladpersille	6,8	14 738	18 362	20 917	13,9	41,9
Timian	5,6	14 214	16 411	17 101	4,2	20,3
Rosmarin	4,3	10 616	12 419	13 086	5,4	23,3
Gressløk	4,1	11 008	11 852	12 568	6,0	14,2
Mynte	3,4	8 271	9 224	10 494	13,8	26,9
Urter øvrige	2,3	5 093	6 838	6 963	1,8	36,7
Sitronmelisse	1,5	4 132	4 199	4 581	9,1	10,9
Oregano	1,4	3 117	3 993	4 228	5,9	35,6
Sopp	100,0	221 071	300 251	297 569	-0,9	34,6
Sjampinjong	74,9	182 475	237 391	222 924	-6,1	22,2
Aromasopp	14,7	19 590	36 206	43 724	20,8	123,2
Kantarell	6,4	12 642	17 151	19 066	11,2	50,8
Sopp øvrige	2,0	3 429	4 952	6 032	21,8	75,9
Østerssopp	2,0	2 935	4 550	5 823	28,0	98,4
Stengelvekster	100,0	209 714	248 849	248 607	-0,1	18,5
Asparges	51,5	109 127	122 170	127 943	4,7	17,2
Stangselleri	35,3	84 378	95 685	87 814	-8,2	4,1
Fennikel	6,9	14 093	16 945	17 146	1,2	21,7
Bønner	5,0	n/a	10 913	12 554	15,0	
Stengelvekster øvrige	1,3	2 116	3 136	3 151	0,5	48,9

ANDEL AV TOTAL DAGLIGVARE

Denne tabellen viser andelen grønnsaker, poteter og frukt og bær av total dagligvareomsetning ex. Mva. Salg i verdi oppgitt i mill NOK. Populasjon hentet fra Statisk Sentralbyrå 25.02.2021 og omsetningen er hentet fra NielsenIQs Dagligvare rapport 2021. Kilde: Dagligvare rapporten 2021

Fylker	Omsetning total dagligvare	Grønnsaker og poteter totalt	Frukt og bær	Total frukt/ bær/ grønnsaker/ poteter	F&G andel av total dagligvare	Andel frukt og bær	Andel grønnsaker og poteter	Populasjon	Per capita i kr.
Norge totalt DVH	208 063	13 009	8 921	21 929	10,5 %	4,3 %	6,3 %	5 408 320	4 055
Viken	45 350	2 932	1 980	4 912	10,8 %	4,4 %	6,5 %	1 246 774	3 939
Vestland	25 978	1 630	1 142	2 772	10,7 %	4,4 %	6,3 %	695 252	3 987
Oslo	22 423	1 602	1 084	2 686	12,0 %	4,8 %	7,1 %	370 994	7 239
Rogaland	17 941	1 145	839	1 984	11,1 %	4,7 %	6,4 %	529 108	3 751
Trøndelag	18 987	1 120	737	1 856	9,8 %	3,9 %	5,9 %	308 037	6 027
Vestfold og Telemark	17 167	1 063	725	1 787	10,4 %	4,2 %	6,2 %	481 268	3 714
Innlandet	15 832	906	605	1 511	9,5 %	3,8 %	5,7 %	637 676	2 370
Agder	12 691	758	570	1 328	10,5 %	4,5 %	6,0 %	265 391	5 003
Møre og Romsdal	10 761	630	453	1 083	10,1 %	4,2 %	5,9 %	469 913	2 304
Troms og Finnmark	10 558	618	401	1 019	9,7 %	3,8 %	5,8 %	240 790	4 232
Nordland	10 375	606	385	992	9,6 %	3,7 %	5,8 %	242 739	4 085

FRYST, HERMETISK OG TØRKET

Denne kategorien består av fryste bær, grønnsaker og poteter, hermetisk frukt og grønnsaker, samt tørket frukt. Kategorien dypfryste bær består av produkter med ulike typer bær som bringebær og blåbær. I tillegg noe dypfryst frukt, og da mest mango. Dypfryste grønnsaker er blant annet erter, spinat, brokkoli, aspargesbønner og ulike blandinger med grønnsaker. Dypfryste poteter kan være type fløtegratinerte og potetstapper. Hermetisk frukt kan være ananas og blandinger som fruktcoctails. Hermetiske grønnsaker er mye surkål, men kan også være produkter som erter og asparges.

FRYSTE GRØNNSAKER OG POTETER

Denne tabellen viser utviklingen for fryste grønnsaker og poteter. Tall for verdi og volum. Kilde: Nielsen ScanTrack. Dagligvare Norge helår 2020 og 2021.

	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019	Salg i volum (1 000 KG)		Endring i % fra 2019 til 2020
	2020	2021		2020	2021	
Hermetisk frukt	162 768	159 019	-2,3	5 494	4 858	-11,6
Hermetiske grønnsaker	1 593 528	1 587 880	-0,4	44 500	41 695	-6,3
Dypfryste bær	410 419	416 555	1,5	6 882	6 376	-7,4
Tørket frukt	424 496	457 946	7,9	4 358	4 344	-0,3
Dypfryste grønnsaker	797 552	796 917	-0,1 %	20 166	18 735	-7,1 %
Dypfryste poteter	548 920	576 859	5,1 %	13 512	13 818	2,3 %

Sum dypfryste frukt/bær og grønnsaker	1 756 891	1 790 331	1,9 %	40 561	38 929	-4,0 %
Sum hermetisk frukt og grønnsaker	1 756 297	1 746 899	-0,5 %	49 995	46 552	-6,9 %
Sum dypfryst og hermetisk	3 513 187	3 537 231	0,7 %	90 556	85 481	-5,6 %
Sum konserver	3 937 683	3 995 176	1,5 %	94 913	89 824	-5,4 %

OM DEN NORSKE PRODUKSJON – SESONGEN 2021

(UTDRAG FRA MARKEDSRAPPORTEN,
LANDBRUKSDIREKTORATET)

Markedet for frukt og grønnsaker er preget av sterk konkurranse fra import, og det er ingen markedsregulator med mottakplikt, tilsvarende det som finnes for kjøtt, melk og korn. De fleste frukt- og grønnsaksprodusenter er tilknyttet en produsentforening, som leverer til én eller flere dagligvarekjeder.

Kategorien frukt og grønnsaker innbefatter produksjon både i veksthus og på friland. Produksjonen av frukt og grønnsaker på friland er væravhengig. For at kvaliteten skal bli god er flere kulturer avhengig av gode værforhold både ved såing/planting/blomstring, gjennom vekstsesongen og ved høsting. Produksjonen av grønnsaker i veksthus er avhengig av lysforholdene ute, og i deler av sesongen av oppvarming i veksthusene.

Sommeren 2021 var preget av varmt og tørt vær i alle regioner i store deler av vekstsesongen. Mengden grønnsaker på lager ved inngangen av 2021 var mindre enn normalt av noen grønnsaker, men rikelig av andre. Ved inngangen til 2022 var det et større lager av de fleste grønnsakene. Det var kun rosenkål, kinakål og løk det var litt mindre av.

De siste **lagringspotetene** ble omsatt omtrent likt med at de første **nypotetene** ble høstet i uke 23. Tilførselene av

nypoteter økte i ukene frem mot sommeren. Potetene til lagring ble høstet jevnt og trutt utover høsten, men omsetningen holdt seg lav så lenge det var nypoteter i markedet. Da det var slutt på nypoteter skjøt omsetningen fart, og ble større enn året før.

I begynnelsen av oktober sto det fremdeles mye poteter igjen på jordene. På Østlandet gikk innhøstingen godt, mens både Rogaland og Trøndelag hadde utfordringer med regn og våte jorder.

Omsetningen av **norske agurker** steg jevnt fra starten av 2021 og frem mot ny målprisperiode i uke 10, 2021. Etterspørselen var utover våren stort sett større enn produksjonen, til tross for at produksjonen var større enn året før. Norsk produksjon dekket etterspørselen kun i enkelte uker.

Utover ettersommeren og høsten kom bekymringen hos produsentene knyttet til energipriser og totalkostnader ved produksjonen, i tillegg skapte stadige utfordringer rundt arbeidskraft bekymringer. Gjennom hele høsten var det stort sett for lite norsk vare og det måtte suppleres med import. Vinterproduksjonen startet som vanlig til avtalte priser etter at målprisperioden var over 1. november, men etterspørselen var fremdeles større enn produksjonen. På grunn av de høye strømprisene var det noen av produsentene som valgte å ikke produsere gjennom vinteren.

Sesongen 2021 startet tidligere for **tomater** enn året før, og prisene på runde tomater ble notert allerede fra uke 14. Fint og varmt vær i oppstarten av sesong førte til at tomatene modnet raskere enn forrige sesong. Det var stor etterspørsel etter norske tomater i markedet, så stor at den ikke kunne dekkes av norsk produksjon og måtte suppleres med import.

Etterspørselen etter tomater fortsatte utover sommeren, og særlig de runde tomatene var etterspurt i markedet. Utpå sensommeren var det underdekning av alle varianter av tomater, og årsaken var sammensatt. Etterspørselen var større enn normalt, og avlingen noe mindre på grunn av redusert høstkapasitet. Utover høsten vedvarte etterspørselen etter runde og klasetomater, mens etterspørselen etter spesialvariantene gikk ned.

Det var planlagt en større vinterproduksjon av tomater i 2021-2022 enn tidligere år, men på grunn av blant annet økte strømpriser ble produksjonen ikke som planlagt.

På vårparten ble det importert **nykål** til butikkene, og selv om overlagret hodekål holdt fin kvalitet var omsetningen tidvis lav i konkurranse med importert kål. Ny sesong for **hodekål** startet med overlapp mellom lagringskål og ny sommerkål i uke 21, men det skapte ikke

noen store problemer for omsetningen av lagringskål. Kvaliteten på sesongens sommerkål var flott, og ble merket med Nyt Norge for å promotere norsk vare i butikk i konkurranse med importert nykål. Ny norsk rødkål var i handelen fra uke 30.

Utover sommeren var det en lav, men jevn, omsetning av kål. Sommervarmen gjorde at etterspørselen var lavere enn normalt for årstiden. Som normalt økte omsetningen da høsten og fårikålsesongen nærmet seg. På tross av utfordringer med å få inn sesongarbeidskraft fra utlandet klarte produsentene å skjære nok kål til å dekke den økte etterspørselen disse ukene. Omsetningen i perioden etter fårikålsesongen holdt seg høy, men var litt lavere enn samme tid året før.

Høstingen av **brokkoli** startet i uke 22, og brokkoli i butikk hadde fin kvalitet. Som for blomkål var etterspørselen etter brokkoli laber i perioder med varmt vær. Omsetningen har holdt seg relativt stabil

i 2021. Siste uke med omsetning av brokkoli var uke 44.

Omsetningen av **norske gulrøtter** øker for hvert år og den norske forbrukeren både ønsker seg norske gulrøtter og spiser stadig mer av det. Utover etterjuls vinteren og våren 2021 var det en økt omsetning, sammenlignet med tidligere år, noe som førte til at lagerbeholdningen raskt ble redusert. Men på grunn av den gode kvaliteten, med lite utsortering, var det gulrøtter på lager helt frem til ny norsk sesong. Ny norsk buntegulrot av god kvalitet var å finne i butikkene fra uke 25.

Omsetning av **knollselleri** i dagligvarehandelen var større enn forventet i starten av 2021, men det kompenserte ikke for hele frafallet av serveringsmarkedet på grunn av koronapandemien. Totalsalget var dermed litt lavere enn normalt.

Lagertellingen per 1. januar 2021 viste at lagerbeholdningen av **kålrot** var noe

større enn året før. Omsetningen de første ukene over nyttår er normalt liten, og starten på 2021 var ikke noe unntak. Omsetningen økte utover i januar. Kvaliteten på norsk kålrot i butikk holdt seg stort sett god og omsetningen var jevn. Det var overlageret kålrot igjen når ny norsk vare ble høstet fra uke 24. Den nye kålroten holdt god kvalitet, men omsetningen var lavere enn forventet i starten.

Det varme været gjennom sommeren førte til en lavere omsetning enn normalt for flere av «kokegrønnsakene», og deriblant også kålrot. Den nye fine rota ble liggende for lenge i butikkhyllene og kvaliteten ble forringet. Mye kålrot ble derfor ikke høstet som planlagt i begynnelsen av august. Utover høsten gjorde det tørre været sitt til at utfordringene sto i kø for produsentene. Særlig i Trøndelag var det et dilemma om de skulle vanne eller ikke. Ved vanning kan det fort oppstå sprekkdannelse, og uten vanning kan roten bli treen. Utover høsten var det også en utfordring at pro-

duksjonen var større enn etterspørselen. Etter det tørre været i Trøndelag ble det veldig vått, og så vått at det fremdeles sto en del kålrot igjen på jordene i begynnelsen av november.

Overlagret **kepaløk** holdt seg godt på lager, og omsetningen i starten av 2021 lå på et lavt, men normalt nivå. Rett før påsketider økte omsetningen og lagrene ble tømt forttere enn tidligere antatt. Det ble meldt inn omsetning av små mengder helt frem til begynnelsen av juni. Lagrene av **rødløk** ble tømt noe tidligere enn for gul løk, men også omsetningen av **rødløk** holdt seg stabil frem til det var tomt. Kvaliteten på både rød og gul løk holdt seg god gjennom lagringssesongen.

Ny tørket løk, i beskjedne mengder, ble distribuert til butikkene i begynnelsen av august. Kvaliteten var veldig god, og omsetningen steg utover høsten. God sommervarme og strålende vær førte til gode opptaks- og tørkingsforhold over det meste av landet. I Trøndelag var det

derimot en periode med vått og dårlig vær som førte til noen forsinkelser i innhøstingen. Kvaliteten på løken som kom til butikk holdt seg godt gjennom høsten, men det var noen råteutfordringer på enkelte partier som ble utsortert på pakkeriene.

Overlagret **purre** ble sluttet solgt i uke 7 i 2021. Ny purre var klar for høsting fra uke 29. Omsetningen var stabil gjennom sensommeren, og buntet purre solgte bedre enn kilosvaren. Kvaliteten på purren holdt seg veldig godt, og da buntet salget var over økte omsetningen av kilosvaren. Allikevel var det som for en del andre produkter en lav omsetning gjennom sommermånedene på grunn av det varme, fine sommerværet. Utover høsten ble purre høstet for lager, og ved utgangen av året var det mer purre på lager enn ved utgangen av 2020.

Vårløk kom på markedet midt i juni. Vårløk er et av de produktene som ble hardest rammet av arbeidskraftsutfor-

dringene. Innhøstingen gikk litt tregere enn normalt, og omsetningen ble lavere utover høsten. Totalt for året er det en omsetningsnedgang på 16 prosent sammenlignet med året før.

Starten på sesongen 2021 var preget av en kald vår, men **isbergsalaten** ble høstet fra uke 20 i Rogaland. Det var utfordringer knyttet til høstkapasiteten, på grunn av for lite arbeidskraft, og noen av hodene som ble høstet var litt små. Mot slutten av juni var det god tilgang på isbergsalat, men størrelsesforskjeller på hodene i åkeren gjorde det utfordrende å høste. Etter værskiftet i begynnelsen av august, da regnet satte inn, knyttet det seg spenning til om kvaliteten ville holde seg fremover.

Utover høsten var det stadig for lite norsk isbergsalat tilgjengelig i markedet og det ble supplert med import. Årsaken var sammensatt og skyldtes blant annet at det ikke var sådd like mye som tidligere år på grunn av usikkerhet rundt tilgang på arbeidskraft, og at værforhold

førte til at noen hoder var litt løse. Etter spørnelsen fortsatte å holde seg høyere enn produksjonen utover høsten, og spesielt til industrien ble det supplert med importert vare.

Fruktavlingen i 2020 var liten, og den nest minste på 10 år. I 2021 var det igjen en økt avling og den største samlede fruktavlingen på 10 år, om lag 20 prosent over avlingen i 2019. Det har vært mye nyplanting de siste fem årene som man begynner å se effekten av nå.

Etter en noe vanskelig start, spesielt på Østlandet, med frost under blomstring var det en stund usikkert hvordan **eplehøsten** ville bli. Det ble skader på en del yngre trær i eplehagene. Allikevel viste det seg utover sommeren at det i andre distrikter lå an til å bli en stor avling. Prognosen fra Fruktlagerinspektøren i begynnelsen av august viste at frostskadene som kom på epletrær på Østlandet ikke så ut til å gjøre et stort utslag.

De første norske eplene var å finne

allerede fra midten av august, men kun i begrensede mengder. I løpet av de siste ukene i august var det mye og fine epler i butikkene. Kvaliteten holdt seg god gjennom høsten, men det var utfordrende å få plukket alt, da mange sorter modnet samtidig.

De første **plommene** kom på markedet i begynnelsen av august. Produsentene på Vestlandet var ca. 5 til 10 dager tidligere ute enn produsentene på Østlandet. Flere sorter modnet samtidig, noe som gjorde det utfordrende å høste og omsette.

Norsk **bærproduksjon** var sterkt rammet av koronapandemiens utfordringer i 2020, der blant annet manglende arbeidskraft var et gjennomgående tema. For 2021 har utfordringene vært de samme. Det har vært store problemer med å få inn nok arbeidskraft fra både EU og andre land, samt usikkerhet rundt pandemien.

Små mengder med **jordbær** ble høstet allerede fra slutten av mai, men den store mengden ble høstet først et par uker senere. Det var utfordrende å finne nok mannskap til innhøstingen. Stor konkurranse fra billig import var også en utfordring. Andre land i EU, som Norge tradisjonelt importerer mye jordbær fra, hadde klart å rekruttere mer arbeidskraft enn Norge og klarte dermed å produsere og selge billigere.

Høstingen av **bringebær** var godt i gang fra midten av juli, og i tillegg til arbeidskraftsutfordringene var det her også en utfordring at mye bringebær modnet samtidig i flere regioner.

